

7. Fitxa del projecte

7.1. Fitxa completa

Títol del projecte

“REHABILITACIÓ ESCOLA DE PRIMÀRIA DE SAINTE THÉRÈSE”

Localització geogràfica

A la població de **SOKONE**, regió de Niombató al **Senegal**, continent africà.

Beneficiaris

Infants i joves que han quedat fora del sistema públic d'educació o són de famílies amb pocs recursos econòmics. L'escola té una capacitat per a 320 alumnes d'entre 6 i 13 anys.

Sector d'intervenció

Educació: formació personal i professional dels nois i noies de Sokone i rodalies.

Acció social: especial atenció a la promoció de la dona a l'autonomia personal.

Resum del pressupost del projecte

Concepte	Fr CFA	Euros
	652,146	1,00
Total execució projecte	34.477.800	52.868,22
Cost control execució projecte (10% aportació FCCD)	2.347.726	3.600,00
Despeses proposades i treballs de sensibilització (2% Projecte)	689.556	1.057,36
Despeses bancàries per transferències	65.215	100,00
Total cost projecte acabat	37.580.296	57.625,59
Aportació entitat sol·licitant (AAEPSenegal)	8.147.040	12.492,66
Aportació grups col·laboradors	3.956.000	6.066,13
Sol·licitud Fons Català de Cooperació al Desenvolupament	23.477.256	36.000,00
Participació local (mà d'obra/aportacions pares i mares)	2.000.000	3.066,80
Total aportacions	37.580.296	57.625,59
COMPROMIS TRANSFERENCIA AL SENEGAL	32.477.800	49.801,42

Breu descripció del projecte

L'Escola de Sainte Thérère va obrir fa 40 anys amb l'arribada a Sokone el 1963 d'un grup de tres monges de la congregació francesa de « Sœurs de la Providence de Lisieux ». Fins al 1986, varen ser elles les que portaren l'escola amb l'ajut d'un equip de laics que, contagiats pel seu esperit, varen donar un gran suport a les monges. Els sous eren molt petits i es pot dir que tots plegats, monges i mestres, treballaven per ajudar els nens més que no pas per guanyar-se la vida. Però l'any 1986 hi va haver un corrent de senegalització de les estructures educatives. Les monges que no tenien cap vocació pel País abandonaren l'escola, que passa a mans dels laics i a la diòcesi. L'augment en el cost dels salaris va impedir invertir diners en el manteniment del centre. Els escolapis van entrar en contacte amb l'escola fa deu anys, amb la seva arribada a Sokone, però en fa només tres que el bisbe els encarregà la seva gestió econòmica i docent.

Els anys que han passat des de la seva construcció i l'abandonament de les instal·lacions pel que fa al seu manteniment fan urgent una feina de rehabilitació de parets, sostres, fusteria i també del mobiliari. Aprofitant aquesta acció també es vol construir una sala de professors i una biblioteca. Està previst executar les obres en només un any, el 2005.

8. Objecte del projecte

8.1. Història de l' Escola "Sainte Thérèse" de Sokone

L' Escola "Sainte Thérèse" va obrir fa 40 anys amb l'arribada a Sokone el 1963 d'un grup de tres monges de la congregació francesa de « Sœurs de la Providence de Lisieux ». Eren un grup de monges joves i disposades a realitzar la seva missió: fer possible el dret a l'educació als infants més necessitats. Durant una pila d'anys, fins al 1986, varen ser elles les que portaren el centre amb l'ajut d'un equip de laics que, contagiats pel seu esperit, varen donar un fort recolzament a les monges. Els sous eren molt petits i es pot dir que tots plegats, monges i mestres, treballaven per ajudar els nens, més que no pas per guanyar-se la vida.

L'any 1986 hi va haver un corrent de senegalització de les estructures educatives. Les monges, que no havien tingut cap vocació pel país, es varen trobar obligades a traspasar el centre als laics i a la diòcesi per trobar un director nadiu que es va buscar un nou equip de mestres. Això va fer que s'apliquessin altres tarifes per poder fer front a les noves despeses i als nous sous.

Per a no incrementar tant l'aportació econòmica dels pares durant tots aquests anys no s'ha fet res pel manteniment de l'edifici i el mobiliari de l'escola. Els diners arribaven, i moltes vegades ni això, per pagar el salari dels mestres.

Fa deu anys els escolapis van anar a Sokone per encarregar-se de la missió catòlica i varen trobar aquest equip de mestres que, dirigits per la diòcesi, tiraven endavant l'escola. Els anys que els diners no arribaven per pagar els sous, els escolapis intentaven cercar nous recursos per fer front a les despeses

Ara farà tres anys el bisbe va confiar totalment l'escola als escolapis, que es comprometeren a la seva gestió econòmica i docent. El seu compromís era de continuar pagant els salaris encara que les entrades no foren suficients, que no ho eren. Respecte als edificis, es van arreglar els serveis, que estaven en situació ruïnosa i els alumnes havien d'anar als camps del costat a fer les seves necessitats. També varen arreglar les portes i finestres perquè es poguessin tancar. Els pupitres es van soldar i d'aquesta manera han fet servei fins ara. L'associació de pares i mares dels alumnes també ha treballat per ajudar-los, ells han refet una part del fals sostre per evitar els mosquits i han arreglat les taules i cadires dels mestres.

L'any passat a cusa que el terreny que s'utilitzava com a pati, al costat de l'escola, va ser edificat, es va comprar un altre terreny al costat del braç de mar que està al nord, que serveix de camp de futbol i de pati per als alumnes.

L'escola ha tingut sempre molt bona fama pels resultats obtinguts cada any pels seus alumnes en els exàmens d'estat de fi d'estudis primaris. Això fa que no faltin els nens i nenes que volen estudiar-hi. Normalment han superat aquest examen una mitjana del 70 per cent dels alumnes.

A causa que l'estat senegalès no pot garantir l'escola gratuïta a tots els nens i les nenes del Senegal sempre ha promociat l'obertura d'escoles privades. En aquest moment els nens i les nenes de 6 a 12 anys que segueixen els estudis de primària al Senegal és només del 62 per cent del total. Per donar la possibilitat d'estudiar a una quantitat més gran de joves, el nombre d'alumnes per aula és molt gran si el comparem amb el de Catalunya. Així tenim que en tota l'escola hi han 320 alumnes repartits en sis classes. Això ens dona una mitjana de 53/54 alumnes per classe. S'intenta no superar els 55; però a vegades cal anar amb xifres més altes per poder tenir menys pèrdues a finals de mes. Cal dir que el sou d'un mestre va de 285 euros a 153 euros per als més joves i sense experiència.

La formació dels mestres va des del mestre que només té el graduat escolar fins al que té dos anys d'universitat. Alguns han obtingut el diploma de Capacitació d'Aptitud Pedagògica que els possibilita per obtenir un augment significatiu en el sou i els hi atribueix una millor capacitació per fer les classes.

Els alumnes provenen en una gran majoria del jardí d'infància que tenen els escolapis a Sokone; però n'hi ha una altra part important que van per primera vegada a l'escola en començar el primer de bàsica. Normalment entren amb 6 anys i hi passen els sis anys de primària. Una bona part repeteix un o altre any. Pocs són els que fan els cursos de primària en només sis anys. Quan acaben, si aproven l'examen d'estat, de final d'estudis primaris, poden continuar estudiant en un dels

centres de secundària públic o privat. Si tenen a més l'examen d'entrada a secundària, que és un segon examen per escollir els millors, poden anar a un centre de l'Estat i l'ensenyament és gratuït. A causa de l'èxit que té l'escola en aquests exàmens, els seus alumnes van en gran part a un centre de l'Estat, normalment al « Lycée de Sokone ». Allà podran fer tota la secundària, set anys, fins a l'obtenció del batxillerat. Cal dir que al final del primer cicle de

secundària, després de l'ESO, hi ha un altre examen molt més difícil i que aparca una bona part dels alumnes, els deixa sense possibilitats de continuar els estudis. Una part molt reduïda arribarà a l'examen de batxillerat i una part encara més reduïda tindrà accés a l'examen que li obrirà les portes de la universitat. Els estudis universitaris són molt difícils i després de dos anys molts alumnes són eliminats.

8.2. Escola Moderna: Un model a seguir

Professors. Direcció, monitors i pares d'alumnes han assistit a les reunions organitzades pel Govern o per l'escola privada per portar a terme l'anomenada

Escola Moderna (s'adjunta document del Ministeri d'Educació als annexos). Escola que vol que els infants i joves descobreixin, al mateix temps que les assignatures tradicionals, altres possibilitats de realització humana i professional. Moltes vegades l'Escola de "Sainte Thérèse" ha estat citada com a model a seguir.

Els alumnes tenen la possibilitat de descobrir un ofici dels que ocupen més persones a la regió del Niombato. Així l'Escola Pia ha adquirit un terreny, no gaire lluny de l'escola, per a les activitats extraescolars. Allà hi ha una fusteria, on els alumnes, en un període de tres anys, poden aprendre, guiats per mestres de fusteria, a manipular les eines dels fusters, a conèixer les diferents fustes i a estimar els arbres. A

la festa de final de curs cada alumne rep el fruit del seu treball davant de tots els pares i dels altres alumnes. L'aprenentatge possibilita la confecció d'un banc, d'un tamboret i d'un plumier per portar els llapis i bolígrafs a l'escola. Una part de la producció, en cas de poder-ne fer més d'una per alumne, passa a la venda i això ajuda al funcionament del taller.

L'horta és també una de les ocupacions pràctiques dels alumnes. Dirigits per un monitor els alumnes s'encarreguen d'un hort situat al costat de la fusteria. Hi tenen un pou amb una bomba d'aigua que possibilita el treball fins i tot dels més petits. A més d'aprendre el món de l'horta també aprenen a estimar les plantes. Els fruits de la collita es distribueixen entre els alumnes i una part també es posa a la venda i així l'experiència hortícola pot continuar.

Un altre grup d'alumnes s'encarrega d'un ramat de bous. Al matí, per torns, van a buscar aigua per beure i els donen el menjar. Hi tornen al vespre per netejar la cleda i tornar a donar-los aigua. Els dissabtes al matí els renten. Es van guardant les femelles que neixen i es venen els mascles. El ramat va augmentant i el fruit de la venda és per comprar l'aliment dels animals. Els alumnes aprenen a tenir cura dels bous i també a ser conscients de la dificultat que porta el treball amb animals, que obliga a encarregar-se cada dia sense que hi hagi festes. També aprenen a estimar-los.

8.3. Activitat extraescolar

L'esport és, com a tots els centres educatius, una de les principals activitats extraescolars. Sobretot l'equip de futbol, que participa en els campionats amb les altres escoles del poble i també al torneig entre les escoles de la zona. L'any passat van arribar a la final, que varen perdre per penaltys. A més dels jugadors, s'ha de

valorar la preparació i formació dels animadors. Això permet educar en la diferència i el respecte als contraris, descobrir el bon joc sense mirar de quin equip ve i perseverar en l'esforç. Aquestes són les qualitats que s'intenta desenvolupar en els nois i les noies de l'escola.

Als alumnes del darrer any de primària se'ls hi faciliten uns cursos complementaris de reforçament els dilluns, dimecres i divendres a la tarda, de quatre a sis. Es revisa el que han après a les altres hores i es fan exercicis per assolir adequadament el contingut de les lliçons.

A la sala d'ordinadors del Centre Catalunya, similar al Centre de Toubacouta construït amb la col·laboració de la nostra associació, que pertany, en aquest cas, a l'Ajuntament i a l'Escola Pia, es donen classes d'informàtica a partir de quart de primària. Un monitor introdueix els nens i les nenes en el món de l'ordinador i els ajuda a utilitzar les noves tècniques. Atès que el món laboral és molt competitiu en aquests moments al Senegal aquesta iniciació informàtica als infants els obre una porta més per trobar una feina després dels estudis. Freqüentem aquesta sala dues hores per setmana en grups de trenta alumnes.

8.4. Recolzament institucional i popular

L'escola de "Sainte Thérèse" de Sokone està recolzada en tot moment per l'APA que són els més interessats en el bon funcionament del centre. També compta amb el recolzament de l'Ajuntament de Sokone que veu en aquesta escola una educació i una formació molt important pels seus ciutadans. També s'han rebut felicitacions del Sous-Prefecte i del Prefecte del departament. Cada any al final de curs, en la proclamació dels resultats dels exàmens, l'inspector d'ensenyament del departament encoratja els mestres i els monitors a seguir en la mateixa línia. La DIDEC (Direcció Diocesana de l'Ensenyament) visita periòdicament el centre per veure com marxa l'escola i rectificar les coses que n'impedirien els seus bons resultats.

Els mestres segueixen la formació permanent organitzada per l'Estat en cèl·lules pedagògiques. També existeixen altres cèl·lules d'escoles catòliques, i l'Escola Pia també reuneix periòdicament els seus mestres per comprovar l'estat del centre i que cal intensificar per arribar als objectius previstos per a cada any.

8.5. Funcionament i finançament

Econòmicament l'escola depèn, per una part, segons les seves possibilitat, de les aportacions de les famílies. Els fills de funcionaris paguen per a cada alumne 90 euros l'any. Els fills de pagesos paguen 46 euros l'any. Hi ha 72 alumnes dels 320 que només paguen 7 euros l'any a causa de la precarietat de les seves famílies. La resta d'ingressos per pagar el cost d'un alumne, que és aproximadament de 110 euros l'any, provenen de beques que es recullen a Catalunya i una petita part, de la venda de productes dels tallers.

L'origen dels mestres és a l'actualitat senegalès al cent per cent. Com que Sokone està poblat per una gran barreja de totes les ètnies del Senegal s'ha procurat que els mestres també siguin representants d'ètnies diferents. Així hi ha quatre serers, dos diolas i un mankany. Aquest origen dels alumnes tan diferent és degut al fet que Sokone era una zona despoblada. La població procedeix de totes les zones del

Senegal per poder conrear les terres que eren ermes aquí. Després les famílies s'hi han establert definitivament i això fa que els alumnes parlin freqüentment tres o quatre llengües diferents.

La llengua oficial al Senegal és el francès. A l'escola tot es fa en francès i a vegades per ajudar a entendre les lliçons als alumnes més petits se'ls fan explicacions en wòlof, la llengua parlada per la majoria dels senegalesos i que tots els nens de Sokone comprenen. Per reforçar l'aprenentatge de la llengua francesa es vol construir una biblioteca, que també s'aprofitarà per fer-hi projeccions de DVD, especialment de documentals que ajudin els nois i les noies a descobrir com és el món, ja que hi ha molt pocs aparells de televisió.

8.6. Objectiu i descripció del Projecte

Recuperar l'escola per al ple funcionament i una estada digna dels seus alumnes, així com l'ampliació de les instal·lacions:

Treball de rehabilitació

El treball més urgent és deixar les instal·lacions actuals en un estat que permeti continuar la tasca i el servei que l'escola està fent des de fa quaranta anys. S'han de reparar i pintar les parets, substituir la majoria de portes i de finestres i posar una nova teulada que garanteixi la conservació dels edificis, així com un nou sostre fals que aïlli la calor i ajudi a evitar els mosquits.

També s'ha de substituir el mobiliari: taules i cadires dels mestres i pupitres dels infants. Seran necessàries noves pissarres i caldrà ajudar al funcionament de l'escola amb el material que aquesta necessiti. Seria desitjable la compra d'un aparell de televisió i un vídeo per a poder treballar la comprensió del francès, llengua necessària per seguir amb els estudis de secundària.

Noves construccions

El projecte preveu l'ampliació de l'escola, aprofitant que hi ha terreny suficient, amb la construcció d'una sala de professors i una biblioteca. La sala de professors és indispensable perquè els mestres puguin preparar les seves classes, fer-hi reunions i guardar-hi el material escolar.

La sala de professors serà a la vegada una sala de visites i un lloc per posar un ordinador per als mestres i on es guardarà la farmaciola. Permetrà fer-hi les reunions sense seure als pupitres dels nens i nenes que son massa petits per a la talla dels mestres i que, per la incomoditat, fan que les reunions siguin menys riques i que els mestres tinguin pressa per acabar. Una sala de professors permet també el poder canviar-se de roba, si fa falta, i tenir un espai d'intimitat, sense estar a la vista de tots els alumnes, per rebre els pares dels alumnes sense que tothom n'hagi d'estar al corrent.

També es necessita una biblioteca perquè els nois i les noies de l'escola puguin disposar d'un espai per treballar i en el qual hi trobin els llibres de

lectura i de consulta necessaris. Els llibres són també un element important en l'aprenentatge del francès.

Els infants del centre, així com els infants d'altres escoles, tenen el problema de no expressar-se correctament en francès. A Sokone, a cada família es parla la seva llengua d'origen i al carrer i al mercat es parla wolof, així com a les esglésies i mesquites. Molts programes de televisió i de ràdio també són en wolof. Només una petita part de la població senegalesa s'expressa en francès i la part que ho fa freqüentment encara és més reduïda. L'escola ha intentat interessar els nens i les nenes pel francès, llengua nacional i sobretot llengua de l'escola secundària i dels exàmens, utilitzant tota mena de recursos: visionar vídeos, premiar els nois i noies que més l'utilitzen. Es veu als alumnes interessats per la lectura, cal dir, que hi ha molt poques televisions a les cases, i això ha fet obrir, en una sala de la parròquia, un préstec de llibres als alumnes. Poder tenir un local on els alumnes puguin quedar-se després de les classes o el dimecres a la tarda, i fins i tot el dissabte seria meravellós. Es podria orientar els nens i les nenes a les lectures més destinades a la seva edat i desaconsellar la lectura d'obres literàries que no puguin seguir pel seu grau de coneixement de la llengua francesa. També la possibilitat de comprar el diari i d'altres revistes infantils, sobretot sobre l'esport, podria actuar com una taca d'oli i estirar cada cop més alumnes al món de la lectura. La sala podria també servir com a lloc d'estudi de molts alumnes del barri que no tenen electricitat a llurs cases.

La proposta concreta és la construcció, d'obra nova, d'una sala de professors de vint-i-cinc metres quadrats i una biblioteca de cinquanta.

Durada del projecte

Es preveu que les obres necessàries per a la realització i execució íntegra del projecte que es presenta, tinguin una durada d'un any a partir del seu inici i es proposa que això sigui durant l'exercici 2005. en tot cas dependrà de l'acceptació d'aquest pel FCCD i del recolzament d'ajuntaments com el de Mataró, així com de quan es pugui disposar de les corresponents subvencions.

Beneficiaris del Projecte

a. Beneficiaris directes

Els directament beneficiats amb l'execució del projecte seran els 320 alumnes, nens i nenes, d'entre 6 i 13 anys, que cada any i cursen els estudis de primària. Alumnes que no poden assistir a les classes de l'escola pública i que amb el seu pas per l'escola de Sainte Thérèse podran continuar els seus estudis al liceu o be incorporar-se al món laboral havent après l'ofici de fuster, de pagès o de ramader que els permetrà ser autosuficients.

b. Beneficiaris indirectes

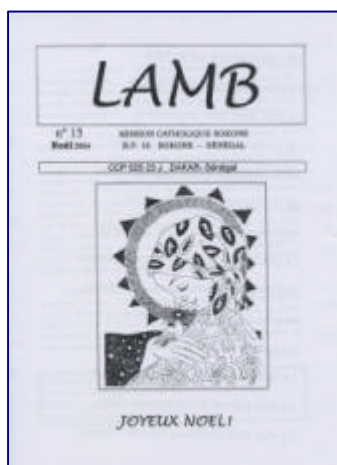
Les famílies de Sokone i rodalies i en general tots els seus habitants, que veuran com els seus joves recuperen la il·lusió per quedar-se a la seva terra

d'origen en lloc d'emigrar a Dakar amb la vista posada en anar als Estats Units o a Europa. En aquests moments molts joves tenen la seva esperança ficada en l'emigració, però pocs se'n surten amb èxit i molts malviuen en barris degradats de Dakar.

També en seran beneficiaris indirectes els professionals i proveïdors de la zona que serà a qui es contractaran els treballs i es compraran els materials necessaris per a la construcció i equipament del centre.

8.7. Execució del projecte

Direcció dels treballs

La direcció dels treballs de rehabilitació i construcció seran dirigits sobre el terreny per en Manel Sales, actualment responsable de l'escola i responsable també de la Missió Catòlica de Sokone. Ell està dirigint la construcció del Centre Educatiu i d'Acolliment de Toubacouta, a 20 km, que s'ha fet també amb la col·laboració de l'Associació d'Amics de l'Escola Pia al Senegal, amb el suport del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament. Tots els materials i el personal està previst que procedeixin de la zona.

En Manel Sales té també experiència a Oussouye, que és la comunitat escolàpia més antiga al Senegal, i a M'lomp. Porta més de vint anys al Senegal i és conegut per la seva gran activitat. Ell està en contacte permanent amb Catalunya a través del correu electrònic i dels viatges que hi fan representants de la Fundació Educació Solidària. Allà explica periòdicament a la resta de comunitats la feina que fan a Sokone i com els van les coses amb una petita publicació anomenada "LAMP", que és el nom del tam-tam que explica les notícies d'un poble a un altre i que es pot escoltar a bastants quilòmetres.

Control dels treballs

L'Associació d'Amics de l'Escola Pia al Senegal es compromet a confeccionar informes sobre l'execució i estat del projecte cada semestre, així com a elaborar un informe, al final, una memòria i la justificació econòmica del projecte.

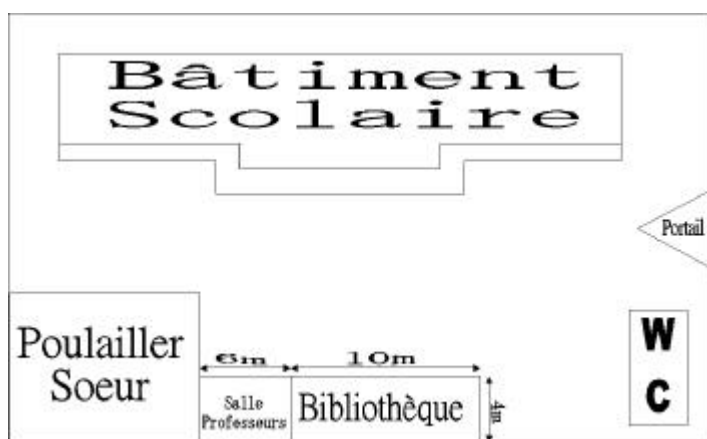
La nostra entitat ja té experiència en aquest sentit, atès que s'ha fet el tancament del projecte de construcció d'una pista poliesportiva al Centre "Notre Dame d'Afrique" a Dakar (2001) i en aquests moments està fent el seguiment i control de l'execució del projecte del Centre de Toubacouta. En els dos projectes s'han presentat tots els informes corresponents i s'han ajuntat tot tipus de justificants econòmics.

També ens comprometem a comunicar qualsevol canvi o modificació que s'hagi de produir sobre el projecte original.

Pla de l'obra

Les obres de la construcció de la biblioteca i de la sala de professors començaran tan punt arribin els primers diners. La part de rehabilitació de l'escola haurà d'esperar les vacances de l'estiu. Encara que es pot avançar una part de la feina, com la compra de materials, que durant les pluges o les prepluges puguen de preu i són més escassos. Si els diners arribessin abans de l'estació de les pluges s'aniran comprant i emmagatzemant totes les coses al magatzem de la parròquia i si això fos abans d'acabar el curs, al juny, pel setembre l'escola ja estaria en condicions de començar el curs.

També està previst encarregar durant el curs els pupitres, armaris, portes i finestres. La part de les activitats extraescolars també poden començar al mateix temps que les dues construccions. Prestatgeries, taules de professors i cadires seria el mateix.

Desmuntar la teulada es farà el mateix dia en què s'acabin les classes. Això vol dir cap al 21 de juny. Si hi ha tot el material preparat, el temps per refer la teulada pot ser de tres dies i la instal·lació del sostre és feina d'una setmana. Després vindrà la part més entretinguda, com fer el sostre fals i mirar que tot quedi ben

situat. Cal preveure que no quedi ni un forat, si no els ratpenats ràpidament hi farien el seu niu, i això voldria dir pudors pels animals morts i també dels excrements. Alhora, es pot treballar en posar finestres i portes. Un equip de paletes pot fer-ho en deu dies.

El terra demana una atenció especial. Fa falta anivellar-lo bé perquè les rajoles quedin ben col·locades. La feina de mirar que tot quedi net i polit serà la feina d'una setmana més.

Els pintors necessitaran una setmana per condicionar l'interior de les classes, però cal esperar una mica entre una capa i una altra per la humitat que hi haurà en aquests dies de l'estació de pluges. En total cal preveure dues setmanes més. Fer les pissarres es farà en el moment en que a una altra sala hi ha els pintors. Després hi entrarem armaris, taules i pupitres.

Per les sales de professors i biblioteca només ens farà falta un mes per fer fonaments, pujar parets i col·locar el sostre. Per fer els acabats ens cal una setmana més. I pintar, tres dies més. Per als mobles i altres materials caldrà pensar en la feina de dues setmanes per fer-ho.